

MILK COUNTY

Grímur Hákonarson jäi varmasti monen bluukkarikatsojan mieleen 2016 Pässit-elokuvasta. Islannin karua maaseutua kuvannut Pässit palkittiin Cannesissäkin, ja maaseudulle lähdetään Hákonarsonin uusimmassa elokuvassakin.

Elokuva alkaa vasikan syntymästä. Leskeksi jäänyt Inga (Arndís Hrönn Egilsdóttir) on jäänyt hoitamaan yksin velkaista maitotilaansa. Maaseudun elinehtoja määrää mafiamainen osuuskunta. Voimakastahtoinen Inga ei jää ihmettelemään, vaan päättää taistella osuuskuntaa vastaan.

Elokuvan hyvän ja pahan taistelu on tietysti ikiaikaista. Parjattu some saattaa antaa äänen äänettömille silloin kun on oikeita epäkohtia, joihin pitää puuttua. Kansalaisaktiivisuus herää ja ihmiset löytävät uudelleen toisensa. Mutta riittääkö se? Osuuskunta on luja vastus.

Elokuva tasapainoilee kansalaisvaikuttamisen ja radikalismien välillä. Muutamat Ingan tempauksesta ovat jo lähinnä koomisia, mutta osoittavat Ingan turhautumista. Arndís Hrönn Egilsdóttiria pääosassa ei voi vastustaa. Hän on todellinen sankari!

Tarmo Hotanen

TOIVO

Norjan tämän vuoden Oscar-ehdokas oli Maria Sødahlin pakahduttava draama Toivo. Aatonaattona Anja saa parantumattoman aivosyöpädiagnoosin ja hänelle annetaan kolme kuukautta elinaikaa. Anja haluaa kuitenkin viettää joulun kertomatta lapsilleen asiasta.

Surun ja pelon saartama Anja tunnustaa tarvitsevänsä avomieheltään täyden tuen ja avun. Jouluviikon aikana parin on pakko pärjätä yhdessä ja he tarvitsevat luottamuksen pikakurssin selvitäkseen. Tunteisiin menevän elokuvan pääparia esittävät koskettavasti Stellan Skarsgård ja Andrea Bræin Hovig.

Elokuva perustuu ohjaajan omaan elämään, hän sai itse yhdeksän vuotta sitten diagnoosin. Sairaudesta toipumiseen ja emotionaaliseen eheytymiseen tarvittiin yhdeksän vuotta. Onko kriisin keskellä mahdollista oppia rakastamaan uudelleen?

Vaikka kauhea sairaus varjostaakin, elokuvan tärkein asia on jo sen nimessä - toivo. Elokuva onkin enemmän kertomus elämästä ja rakkaudesta kuin sairaskertomus syövästä.

Tarmo Hotanen

KOHTI ÄÄRETÖNTÄ

Ensimmäiseksi minun on tehtävä henkilökohtainen tunnustus. Olen Roy Andersson fani. Tämän vuoden pohjoismaista sarjaa katessa oli ehkä muitakin ruotsalaisia elokuvia tarjolla, mutta ne jäivät, kun oli mahdollisuus saada ohjelmistoon Anderssonin Kohti ääretöntä.

Roy Andersson on aloittanut elokuvauransa kaksi kertaa. 1970 sai ensi-iltansa esikoinen Eräs rakkaustarina, joka nosti Anderssonin heti Ruotsin kärkikaartiin. Kun seuraava elokuva Giliap ei sitten menestynytäkään,

näytelmäelokuvat jäivät 25 vuodeksi. Hänestä tuli mainoselokuvamies (tosi hyvä sellainen, mm. 9 voittoa Cannesin mainoskisoissa!). Toisen kerroksen lauluja (2000) aloitti uuden tulemisen.

Cinema Mondon esitteestä: "Unenomainen naisääni johdattaa meidät elämän suurien ja pienien tapahtumien ääreen; pariskunta leijuu sodan runteleman Kölnin päällä, isä pysähtyy solmimaan tyttärensä kengännauhat kaatosateessa ja kolme teinityttöä tanssii sateessa kahvilan edessä. Roy Anderssonin elokuva on elämän ja olemassaolon kaleidoskooppi."

Tarmo Hotanen

ANERCA – ELÄMÄN HENGITYS

Anerca merkitsee inuiittien kielessä sielua ja elämän hengitystä. Siitä on tullut Markku ja Johannes Lehmuskallion yhteisen elokuvan nimi. Myös runon synnyttäminen on inuiiteille hengittämistä.

Anerca jatkaa Markku Lehmuskallion pohjoisten alkuperäiskansojen selviämistaistelun esittämistä, usein vaimonsa Anastasia Lapsuin kanssa. Työpariksi on vaihtunut poika Johannes. Anercassa kierretään pohjoisen napapiirin kansojen keskuudessa Pohjoismaissa, Kanadassa, Grönlannissa, Alaskassa ja Venäjällä.

Noita maantieteellisiä rajoja eivät ole piirtäneet alkuperäkkulttuurit. Päinvastoin vuosisatojen ajan valtakulttuurit ovat loukanneet heidän oikeuksiaan. Esi-isiltä peritty elämäntapa on pääosin nujerrettu, mutta ihmisten sisäinen maailmankuva - se on yhä hengissä.

Tanssi, musiikki, arkiset ja myyttiset tarinat kuljettavat katsojat intuitiiviselle elokuvamatkalle, jossa historia ja nykyhetki limittyvät. Elokuvan punaisen langan muodostavat menneisyyden enteelliset kohtaamiset valtaväestön ja alkuperäiskansojen välillä.

EATNAMEAMET – HILJAINEN TAISTELU

Historian ja yhteiskuntaopin opettajana kyllä nyt hävettää. Miksi suomalaisen opetussuunnitelman mukaisesti etäännyttämme kolonialismin koskemaan vain vieraita maanosia ja mennyttä aikaa? Miksi suomalaisesta kolonialismista ei puhuta?

Suvi Westin Eatnameamet - hiljainen taistelumme ravistelee akanat pois silmistä. Suomalaiset ovat kohdelleet Euroopan ainutta alkuperäiskansaa herrakansan ottein jo satoja vuosia, oli ylin kiho sitten Ruotsin kuningas tai Suomen tasavallan presidentti.

Kaivoshankkeet ja muualta tulleiden maakaupat ovat uhka kansalle, joka ei tunne maan omistamisen käsitettä samalla tavalla kuin valtaväestö. Jäämeren rata ja sen poronhoitoelinkeinoa ja luontoa uhkaava vaikutus ovat tämän päivän valtiovallan hyväksymää kolonialismia, tykittää elokuva.

Suomen valtio rikkoo koko ajan omaa laisäädäntöään ja omii samalla loputkin saamelaisten maat ja vedet, kulttuurin, elinkeinot, symbolit ja identiteetin. Kansainväliset ihmisoikeusjärjestöt ovat toistuvasti huomauttaneet asiasta Suomea. Asenne on kuin vanhoissa länkkäreissä: "Only good indian is dead indian".

Tarmo Hotanen

EI MITÄÄN HÄTÄÄ

Ei mitään hätää-lyhytelokuvassa Rovaniemen johtava kanttori Sari Alakulppi kertoo työstään ja ajatuksistaan kuoleman kohtaamisesta.

Elokuva alkaa vaikuttavasti hautajaisten tutulla saattomusiikilla. Albinonin Adagio tempaisee välittömästi muistoihin, kaikkiin niihin hautajaisiin, joissa on ollut. Suru, luopuminen, tuska vyöryy päälle. Kertoja kertoo koskettavan tarinan ja liikutus on valmis.

Mutta ei mitään hätää. Elokuva jatkuu lohdullisena. Ymmärrys, empatia, rohkaisu ja tuki kuoleman edessä on tämän elokuvan kantava sanoma.

Olevaisen äärellä ohjaaja näkee keskeisen, ei turhanpäiväisiä kuvia, Timo Metsäjoen käsikirjoitus kulkee. Kuvaus on rauhallinen, kaunis (Janne Jakola). Ja ne urut!

Musiikki hautajaisissa on merkityksellistä. Monet ovat valinneet hautajaisiinsa musiikin. Miltä sinun kuolemasi kuulostaa?

Kaija , Leena ja Merja

ENSILUMI

Hamy Ramezan hurmasi bluukkariyleisön ollessaan ensimmäisen kerran vieraana 2014. Tuolloin esityssarjaan oli valittu hänen lyhytelokuvansa Paratiisin avaimet. Ramezan osallistui myös sen vuoden teemakeskusteluun Toisin silmin - toisin kasvoin, jossa pääosassa olivat maahanmuuttajat.

Tätä pitkää esikoiselokuvaa on odotettu siitä lähtien. Vahvasti omaelämäkerrallista aiheistoa käsittelevä elokuva kuvaa turvapaikkapäätöstä odottavan Mehdipourin perheen elämää. Perheen isän rooliin on saatu iranilaisen elokuvan superstara Shabab Hosseini, joka normaalisti näyttelee elokuvissa, joissa on monikymmenkertainen budjetti.

Näkökulma on kuitenkin lapsen. Pääosassa on Rami (Aran-Sina Keshvari). Ramin paras kaveri on Jigi (Vilho Rönkkönen). Laura Birn esittää elokuvan ymmärtävää opettajaa. Vaikka pakolaistarinoihin usein liitetään epätoivo ja alituinen pelko, tämän elokuvan tulilaji on rakkaus ja empatia.

Ramezan on esikuvalleen Abbas Kiarostamille uskollinen. Elokuva on käsikirjoitettu ja ohjattu viisaasti. Tähtäin on selvästi Suomea suuremmille kansainvälisille markkinoille.

Tarmo Hotanen

IKUISEEN RAUHAAN

Arndt Pekurinen oli pasifisti ja aseistakieltäytyjä. Hän oli rohkea toisinajattelija aikana, jolloin Eurooppa oli matkalla kohti fasismia ja toista maailmansotaa. Pekurisen ajattelu ei sopinut ajan militaristiseen henkeen.

Vakaumuksensa puolesta Pekurinen joutui Lapuanliikkeen pahoinpitelemäksi ja istui 1930-luvulla vankilassa kieltäytyttyään kutsunnoista. Hänen vapauttamistaan vaati mm. kirjailija H. G. Wells sekä Albert Einstein. 1920-30 -lukujen Suomessa ei tunnettu aseistakieltäytymistä omantunnon syistä. Ensimmäinen laki siviilipalveluksesta saikin nimen Lex Pekurinen.

Talvisodan alkaessa Pekurinen tuomittiin yli kahdeksi vuodeksi vankeuteen ja jatkosodassa, hänen edelleen kieltäytyessä aseista, Pekurinen teloitettiin varoittavana esimerkkinä marraskuussa 1941.

Ville Suhosen elokuva Ikuseen rauhaan paneutuu tämän rauhanliikkeen esikuvan elämään ja ajatteluun. Elokuva etenee kiihottomasti ja antaa aiheen puhua puolestaan. Elokuvalle on antanut äänensä joukko eturivin suomalaisia näyttelijöitä, joista ainakin Elena Leeva on ohjaajan lisäksi tulossa Bluukkarien vieraaksi.

Tarmo Hotanen

LAULUJA RAKKAUDESTA

Anu Kuivalainen on tehnyt persoonallisia dokkareita jo 1990-luvulta lähtien, jolloin hänestä tuli suomalaisen dokumenttielokuvan aivan keskeisiä tekijöitä. Ne ovat kuuluneet myös Bluukkareiden vakio-ohjelmistoon, kuten edellinen Sielunmetsä (2017).

Tätä rakkauselokuvaa tehdessään Kuivalainen ei ehkä odottanut, että kaikki elokuvan henkilöt olisivat pian "riskiryhmää", yli 70-vuotiaita! Ikäihmisten rakkauselämästä ei paljon puhuta. Suomalaisten suhde rakkauteen on kuin suomalaisten suhde metsään - siitä ei ole tapana jaaritella.

Elokuva pääsee uskomattoman lähelle sen rakastavaisia. Sirkka ja Yki ovat "nuoripari", joita yhdistää karaoke. Risto on puolisonsa Pirjon omaishoitaja. Pirjo on vähitellen ajautumassa pois muistisairautensa syövereihin. Ahti ja Paavo kohtasivat toisensa jo 1950-luvulla lehti-ilmoituksella, aikana jolloin homoseksuaalisuus oli vielä rikos. Burleskia harrastavan Mariccan kumppani on häntä parikymmentä vuotta nuorempi.

Raija on jäänyt leskeksi ja Ritva Oksanen on sinkku omasta valinnastaan. Kahdeksankymppinen Oksanen keikkailee edelleen säännöllisesti, eikä hänen maailmaansa parisuhde ehkä mahtuisikaan. Oksasen laulu rytmittää elokuvaa ja kuljettaa herkkiä tarinoita eteenpäin.

Tarmo Hotanen

MEREN TUOMAT

Meri tuo raumalaiselle ja satakuntalaiselle monenlaisia ajatuksia mieleen. Meren merkitys on rannikkoseutujen ihmiselle tavattoman suuri ja monelle suhde mereen on jotenkin erityisen rakas. Elokuva osaltaan tarkastelee tätä suhdetta, mutta keskiössä ovat rannalle päätyneet esineet, joiden kautta elokuva luo

muotokuvan ihmisestä.

Monesti se, mitä me jätämme taaksemme – meri säilyttää. Meren tuomat on elokuva merten roskaantumisesta kolmen rantaroskien keräilijän kautta. Meri on tavallaan museo ja liiaksi myös kaatopaikka, joka säilöo tuleville sukupolville roskia meidän ajastamme.

Keräilijät löytävät tietysti ja valitettavasti roskaa, mutta tietyllä tavalla myös kauneutta, joka syystä tai toisesta on päätenyt mereen. Mikromuovista puhutaan nykyisin paljon ja syystäkin. Elokuva tarjoaa tähän myös dataa, jonka nyt ilolla ja surulla jaan. Mereen päätyy elokuvassa hollantilaisen arkeologi Jolandan mukaan noin 8 miljoonaa tonnia muovia. Se on oikeasti aika paljon.

Huomaathan, että elokuvan jälkeen keskustelu jatkuu festivaalikeskuksessamme, kun teemana on oma Selkämeremme. Keskustelu on ilmainen, joten tule mukaan!

Timo Metsäjoki

NÄIN PILVET KUOLEVAT

Blue Sea Film Festival on ylpeä voidessaan esittää Tuija Halttusen dokumenttielokuvan Näin pilvet kuolevat teatteriensi-illan Raumalla!

Mitä, jos pilviä voisi hallita, tuoda sateen kuivuuden keskelle? Millaisia eettisiä kysymyksiä se herättäisi? Entäpä, jos valtaa säähän käytettäisiin väärin – avaisiko se uudenlaisen sodankäynnin tai terrorismin?

Kysymykset aukeavat kiehtovasti Tuija Halttusen dokumenttielokuvassa Näin pilvet kuolevat. Se seuraa ilmastonmuokkaukseen erikoistunutta tutkija Hannele Korhosta, jolla on 1,5 miljoonan dollarin apuraha sateen tekemiseen. Hän on yksi yhdeksästä tutkijasta, joita Arabiemiirikunnat rahoittaa. Maa kärsii kuivuudesta nyt, tulevaisuudessa vielä enemmän.

Arabiemiirikunnat ei kuulu valtioihin, jotka ovat allekirjoittaneet sopimuksen sään väärinkäytön ehkäisemiseksi. Tiedemaailman huipulla työskentelevä Korhonen haluaa tehdä asioita maailman hyväksi. Tuleeko tästä ristiriitaa...

Tarmo Hotanen

YHDET VIELÄ

Vieraskielisen elokuvan Oscarin voitti tänä vuonna monien hämmästykseksi tanskalaiselokuva Yhdet vielä. Thomas Vinterbergin elokuvat ovat olleet vuosien saatossa bluukkarien vakiokamaa, mutta tässä elokuvassa ei minusta ole Vinterbergin parhaiden elokuvien syvyyttä. Varsinkin naiset jäävät väkisin takaa-alalle miehissä juopottelukuvauksessa.

Neljäkymmentä täyttävä Nikolaj (Magnus Milland) kertoo synttäreillään opekollegoilleen, että norjalaisen psykologin teorian mukaan ihminen on ammatillisesti ja sosiaalisesti parhaimmillaan pienessä humalassa. Miekkoset päättävät kokeilla teoriaa käytännössä ja tehdä projektista kirjallisen loppuraportin.

Aluksi kaikki sujuukin loistavasti tissuttelun voimalla, mutta mitä enemmän miehet tissuttelevat, sitä kaltevammalla pinnalla ollaan. Sitten päätetäänkin kokeilla, mitä umpikänni tekee työlle ja ihmissuhteille, hissanope Martin (Mads Mikkelsen) ensimmäisenä.

Olen jo anonut apurahaa suomalaiseen kokeiluun. Siis yhdet vielä.'

Tarmo Hotanen

SOUND OF METAL

On hienoa esitellä elokuva Oscar-voittajana ja vieläpä siten, että voitto on osunut Suomeen, jonne Oscarit harvemmin osuvat. Tänä vuonna elokuva Sound of Metal sai äänisuunnittelun Oscarin. Työryhmään kuului peräti kolme suomalaista, Foley-artisti Heikki Kossi, äänittäjä Kari Vähäkuopus ja äänileikkaaja Pietu Korhonen. Tähän väliin pienet taputukset!

Audioihmiselle, kuten minä, on aina hienoa, kun äänestä ja kuulemisesta tehdään elokuva. Elokuva kertoo heviduon rumpalista, joka alkaa yllättäen menettää kuuloaan. Kuuroutuvalla Rubenilla (Riz Ahmed) on lisäksi ongelmaa päihdeiden kanssa. Päihdeleirin johtajan Joen mielestä kuurous on pienempi paha mielensairauksien rinnalla. Elokuva tuo mielenkiintoista perspektiiviä artistiuuteen ja taiteilijuuteen. Elämä ei mene koskaan niin kuin sen on suunnitellut ja se pitää tässä elokuvassa paikkansa. Kokemisen arvoinen elokuva kaikkienensa, jonka suurin vahvuus on siinä, että katsoja tuntee ja samaistuu siihen, mitä Ruben käy läpi.

Elokuva oli ehdolla Oscar-pystiin peräti kuudessa kategoriassa, mm parhaan elokuvan, parhaan käsikirjoituksen ja parhaiden miesnäyttelijöiden palkinnon saajaksi, joten mistään tusinaleffasta ei tosiaankaan ole kyse.

Timo Metsäjoki

EI MITÄÄN HÄTÄÄ

Ei mitään hätää-lyhytelokuvassa Rovaniemen johtava kanttori Sari Alakulppi kertoo työstään ja ajatuksistaan kuoleman kohtaamisesta.

Elokuva alkaa vaikuttavasti hautajaisten tutulla saattomusiikilla. Albinonin Adagio tempaisee välittömästi muistoihin, kaikkiin niihin hautajaisiin, joissa on ollut. Suru, luopuminen, tuska vyöryy päälle. Kertoja kertoo koskettavan tarinan ja liikutus on valmis.

Mutta ei mitään hätää. Elokuva jatkuu lohdullisena. Ymmärrys, empatia, rohkaisu ja tuki kuoleman edessä on tämän elokuvan kantava sanoma.

Olevaisen äärellä ohjaaja näkee keskeisen, ei turhanpäiväisiä kuvia, Timo Metsäjoen käsikirjoitus kulkee.

Kuvaus on rauhallinen, kaunis (Janne Jakola). Ja ne urut!

Musiikki hautajaisissa on merkityksellistä. Monet ovat valinneet hautajaisiinsa musiikin. Miltä sinun kuolemasi kuulostaa?

Kaija , Leena ja Merja

